

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Чекаренди Андрія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту „а“ частини першої статті 12 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–ХІІ в редакції Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“ від 8 липня 2011 року № 3668–VІ

К и ї в
1 лютого 2023 року
№ 7-2(І)/2023

Справа № 3-6/2023(7/23)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Грищук Оксани Вікторівни – головуючого,
Петришина Олександра Віталійовича,
Совгирі Ольги Володимирівни – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Чекаренди Андрія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту „а“ частини першої статті 12 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–ХІІ (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 29, ст. 399) в редакції Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“ від 8 липня 2011 року № 3668–VІ (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 12–13, ст. 82).

Заслухавши суддю-доповідача Совгирю О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Чекаренда А.О. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність приписам статті 22 Конституції України (конституційність) положення пункту „а“ частини першої статті 12 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–XII (далі – Закон № 2262) в редакції Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“ від 8 липня 2011 року № 3668–VI (далі – Закон № 3668).

Оспорюваними положеннями Закону № 2262 в редакції Закону № 3668 передбачено:

Пенсія за вислугу років призначається:

„а) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, іншим особам, зазначеним у пунктах „б“–„д“ статті 1² цього Закону (крім осіб, зазначених у частині третій статті 5 цього Закону), незалежно від віку, якщо вони звільнені зі служби:

по 30 вересня 2011 року і на день звільнення мають вислугу 20 років і більше;

з 1 жовтня 2011 року по 30 вересня 2012 року і на день звільнення мають вислугу 20 календарних років та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2012 року по 30 вересня 2013 року і на день звільнення мають вислугу 21 календарний рік і більше;

з 1 жовтня 2013 року по 30 вересня 2014 року і на день звільнення мають вислугу 21 календарний рік та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2014 року по 30 вересня 2015 року і на день звільнення мають вислугу 22 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2015 року по 30 вересня 2016 року і на день звільнення мають вислугу 22 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2016 року по 30 вересня 2017 року і на день звільнення мають вислугу 23 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2017 року по 30 вересня 2018 року і на день звільнення мають вислугу 23 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2018 року по 30 вересня 2019 року і на день звільнення мають вислугу 24 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2019 року по 30 вересня 2020 року і на день звільнення мають вислугу 24 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2020 року або після цієї дати і на день звільнення мають вислугу 25 календарних років і більше.

До календарної вислуги років зараховується також період, зазначений у частині другій статті 17 цього Закону“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Відповідно до наказу Головного управління Державної фіскальної служби України у Волинській області від 21 вересня 2021 року Чекаренда А.О. був звільнений у запас Збройних Сил України. Він звернувся до управління Пенсійного фонду України із заявою про призначення йому пенсії за вислугу років, але отримав відмову через відсутність необхідної вислуги років.

Чекаренда А.О., вважаючи, що до правовідносин щодо призначення йому пенсії мають застосовуватися положення Закону № 2262, які діяли на момент прийняття його на службу, звернувся до суду.

Волинський окружний адміністративний суд рішенням від 12 квітня 2022 року, яке Восьмий апеляційний адміністративний суд постановою від 13 липня 2022 року залишив без змін, відмовив у задоволенні позову Чекаренди А.О. про визнання протиправною відмови у призначенні пенсії. Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 28 жовтня 2022 року відмовив у відкритті касаційного провадження, зазначивши, що „у питанні призначення пенсії визначальним є момент, коли у

позивача виникло право на призначення пенсії, а не момент, коли він був прийнятий на службу“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що з внесенням Законом № 3668 змін до Закону № 2262 збільшено необхідний стаж для виходу на пенсію за вислугу років з двадцяти до двадцяти п'яти календарних років, чим звужено зміст та обсяг його права на призначення пенсії.

Обґрунтовуючи неконституційність оспорюваних положень Закону № 2262 в редакції Закону № 3668, автор клопотання також наводить статті 1, 22, 64 Конституції України, посилається на судові рішення у його справі.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі зазначаються конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України (пункт 5 частини другої статті 55), а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.1. Конституційна скарга є засобом захисту конституційних прав і свобод людини, порушених унаслідок застосування закону України, який суперечить Конституції України. Тому твердження щодо неконституційності закону України (його окремих положень) мають ґрунтуватися на аргументах суб'єкта права на конституційну скаргу про те, що оспорюваний закон чи його окремі положення суперечать нормам розділу II „Права, свободи та обов'язки людини і громадянина“ Конституції України. Така суперечність може проявлятися, коли закон встановлює обмеження змісту чи обсягу конституційних прав і свобод або унеможлиблює їх реалізацію.

Зі змісту конституційної скарги вбачається, що Чекаренда А.О. не навів обґрунтування тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Закону № 2262 в редакції Закону № 3668, обмежившись вказівкою, що вони звужують зміст і обсяг його соціальних прав, та цитуванням окремих положень статей 1, 22, 64 Конституції України.

Із попередньої практики Конституційного Суду України вбачається, що оскільки стаття 22 Конституції України визначає гарантії реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина, то вона не може бути самостійним аргументом для обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) [Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України від 16 липня 2018 року № 1-уп(II)/2018].

Конституційний Суд України неодноразово підтверджував юридичну позицію, що цитування приписів Конституції України, наведення змісту положень законів, посилення на рішення Конституційного Суду України без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних положень закону не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Конституційного Суду України від 27 грудня 2011 року № 66-у/2011, від 27 березня 2013 року № 10-у/2013, від 8 липня 2015 року № 29-у/2015, від 21 грудня 2017 року № 13-у/2017; ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року

№ 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

3.2. Аналіз змісту конституційної скарги також дає підстави для висновку, що автор клопотання, стверджуючи про неконституційність оспорюваних положень Закону № 2262 в редакції Закону № 3668, фактично висловлює незгоду з їх застосуванням при вирішенні питання про призначення йому пенсії та судовими рішеннями, ухваленими у його справі, що не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України звертає увагу на те, що вирішення питань, пов'язаних зі сферою правозастосування, не належить до компетенції Конституційного Суду України, який не наділений повноваженнями перевіряти законність та обґрунтованість ухвалених судових рішень і правильність застосування ними законів України.

Отже, у конституційній скарзі не наведено обґрунтування тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Закону № 2262 в редакції Закону № 3668, що свідчить про недотримання автором клопотання вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ та неприйнятність конституційної скарги.

Неприйнятність конституційної скарги є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Чекаренди Андрія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту „а“ частини першої статті 12 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–ХІІ в редакції Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи“ від 8 липня 2011 року № 3668–VІ на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**